

прийняття призведе до деяких обмежень, що суперечить традиційному розумінню інтересів національної безпеки у сфері космічної діяльності [4, с. 11].

Тим не менше, будь-яка робота в сфері обмеження техногенного засмічення навколоземного простору виявиться ефективною тільки в тому випадку, коли буде проводитися на основі добровільно прийнятих обмежень усіма членами космічної спільноти на національному рівні при наявності консенсусу між усіма зацікавленими державами на міжнародному рівні.

Література

1. Договір про принципи діяльності держав з дослідження та використання космічного простору: Договір, Міжнародний документ від 27.01.1967 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_480

2. Конвенція про міжнародну відповідальність за шкоду, спричинену космічними об'єктами: Конвенція, Міжнародний документ від 29.03.1972 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_126

3. Беглий О. В. Організаційно-правові аспекти попередження засмічення космічного простору / О. В. Беглий // Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: «Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». – 2009. – № 3. – С. 4-7.

4. Беглий О. В. Національні правові інструменти вирішення проблеми космічного сміття / О. В. Беглий, М. Ю. Дабіжа // Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: «Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». – 2010. – № 4. – С. 5-11.

УДК 366.636:341.23(043.2)

Гордієнко Ю., Герасімова В., студентки,
Навчально-науковий Гуманітарний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Рушак І. Я., старший викладач

ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА ЯК ФОРМА ВЕДЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОТИБОРСТВА

Сучасний світовий простір характеризується постійними змінами, високою мінливістю і швидкоплинністю різноманітних процесів та явищ. На сьогодні інформація вважається стратегічним національним ресурсом, одним з основних багатств країни. Становлення інформаційного суспільства, стрімкий процес глобалізації супроводжується зростанням складності навколишнього середовища, викликаного інтеграційними процесами і розширенням інституційних меж діяльності.

Останнім часом критично важливим державним ресурсом, який чинить усе більший вплив на національну безпеку, стає інформація, що циркулює в автоматизованих системах управління та зв'язку, які є невід'ємними компонентами структури управління державою, економікою, фінансами й обороною.

Інформаційна війна на сьогодні розглядається під різними кутами як один з основних чинників забезпечення національної безпеки та національних інтересів у життєво важливих сферах державної й суспільної діяльності, зокрема у військовій.

Вперше поняття «інформаційна війна» було введено в 1985 році в Китаї [1]. В основу теоретичних підходів китайських фахівців у галузі інформаційного протиборства покладені погляди давньокитайського військового діяча Сунь-Цзи (V ст. до н. е.). Він першим аргументував необхідність інформаційного впливу на супротивника.

Інформаційні війни є формами ведення інформаційного протиборства.

Інформаційне протиборство (у широкому розумінні) – це форма боротьби, що становить сукупність спеціальних (політичних, економічних, дипломатичних, технологічних, військових та інших) методів, способів і засобів вигідного впливу на інформаційну сферу об'єкта зацікавленості та захисту власної інформаційної сфери в інтересах досягнення поставлених цілей.

Інформаційне протиборство (у вузькому розумінні – у військовій, оборонній сферах) – це комплекс заходів інформаційного характеру, здійснюваних з метою захоплення й утримання стратегічної ініціативи, досягнення інформаційної переваги над противником і створення сприятливого пропагандистського підґрунтя при підготовці й веденні бойової й іншої діяльності збройних сил.

А поняття «інформаційна війна» трактується як форма ведення інформаційного протиборства між різними суб'єктами (державами, неурядовими, економічними або іншими структурами), що передбачає здійснення комплексу заходів із завдання шкоди інформаційній сфері конфронтуючої сторони й захисту власної інформаційної безпеки.

Сучасна науково-технічна революція спричинила справжній переворот в інформаційній боротьбі. Більш активно й глобально почали проводитись психологічні операції, інтенсивніше впроваджуватися нові інформаційні технології. Наочною ілюстрацією цьому є війни та воєнні конфлікти останніх десятиріч XX століття і початку XXI століття. Їх аналіз зі всією очевидністю свідчить про те, що хід та кінець воєнних дій будь-якого масштабу в сучасному світі визначається мистецтвом ведення інформаційної боротьби [3].

Сьогодні все більше сил і засобів залучаються до інформаційної боротьби, все більш масштабними стають її наслідки. Інформаційне протиборство було й залишається супутником міждержавного

спілкування, і його учасники не схильні оголошувати реальні витрати на покращання власного іміджу й дискредитації протилежної сторони.

Західні фахівці однозначно назвали інформаційну війну найвищою формою інформаційного протиборства. В єдиній доктрині протиборства в сфері управління і зв'язку, яка була розроблена комітетом начальників штабів військових сил США, термін «інформаційна війна» визначається як сукупність заходів, що вживаються з метою досягнення інформаційної перемоги над суперником шляхом впливу на його інформаційні системи, процеси, комп'ютерні мережі, громадську та індивідуальну свідомість та підсвідомість населення й особового складу військових сил при одночасному захисті свого інформаційного середовища [5].

Сучасне світорозуміння інформаційних воєн базується на символічному сприйнятті світу, тому інформація дуже швидко, з віртуальної основи перетворюється на віртуальну. Достатньо будь-яку подію, навіть вигадану змодельовати, передати в ЗМІ, й інформація, матеріалізуючись, починає справляти вплив, тобто діяти.

У ХХІ столітті, через свою ефективність інформаційні війни будуть використовуватися як головний інструмент впливу на міжнародні відносини. Відстоювати свої позиції в інформаційному протиборстві буде набагато легше тим країнам, які матимуть гармонійно розвинуте й тому захищене інформаційне суспільство.

Отже, розвиток інформаційних технологій веде до глобальних змін в політичній, економічній, військовій та культурній сферах. На думку західних і вітчизняних політологів, це призведе в ХХІ столітті до кардинальних змін самого способу протиборства в міжнародних відносинах.

Література

1. Панарин И. Н. Информационная война и Россия / И. Н. Панарин. – М.: Норма, 2000. – 113 с.
2. Конрад Н. И. Сунь-цзы: Трактат о военном искусстве / Н. И. Конрад. – М., Л., 1950. – 94 с.
3. Шве́ц Д. Ю. Информационная безопасность России и современные международные отношения / Д. Ю. Шве́ц. – М.: «Мир безопасности», 2001. – С. 13.
4. Современные международные отношения / под ред. А. В. Торкунова. – М., 1999. – С. 38.
5. Волковский Н. Л. История информационных войн / Н. Л. Волковский. – В 2-х ч.: Ч. 1. – СПб.: ООО «Издательство «Полигон», 2003. – С. 7.